

Лютий І.О.,

доктор економічних наук, професор,
в. о. декана економічного факультету
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка

ПОДАТКОВА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

Забезпечення високого рівня конкурентоспроможності національної економіки великою мірою визначається ефективністю системи оподаткування. Відповідно до Концепції реформування податкової системи України на період до 2015 року, схваленої Кабінетом Міністрів 19 лютого 2007 року, вдосконалення системи оподаткування має здійснюватися виходячи зі стратегічних цілей нашої держави — побудови конкурентоспроможної, соціально орієнтованої ринкової економіки та інтеграції в європейське співтовариство.

Питанням теорії і практики впливу бюджетно-податкових підойм на економічний розвиток країни присвячено праці вітчизняних і зарубіжних науковців. Віддаючи належне напрацюванням учених-економістів у галузі теорії, методики й організації фінансового регулювання конкурентоспроможності економіки, слід зауважити, що багато проблем до цього часу остаточно нерозв'язані. Перехід України на якісно новий етап реформування системи суспільних відносин вимагає теоретичного переосмислення багатьох аспектів державного регулювання її соціально-економічного розвитку, зокрема питань, пов'язаних із застосуванням податкових підойм у формуванні конкурентних переваг вітчизняної економіки.

У цьому контексті особливої актуальності набуває вдосконалення податкової політики держави, чому і присвячена рецензована колективна монографія за редакцією доктора економічних наук, професора З.С. Варналія¹.

Рецензована монографія є одним із перших наукових доробків, де комплексно й досить різнобічно розглядаються складні аспекти податкової політики держави. Автори розкривають теоретико-методологічні засади податкової політики, зокрема її сутність і роль у регулюванні економіки, інституційне забезпечення реалізації податкової політики, її особливості в умовах глобалізації. Розглядаються проблеми формування й реалізації податкової політики у країнах із розвинутими і трансформаційними економіками.

Повно й усебічно висвітлюються роль і значення податкової політики в реалізації соціальної стратегії держави, визначаються головні напрями посилення соціальної спрямованості податкової політики України.

---

¹ Податкова політика України: стан, проблеми та перспективи: Моногр. / П.В. Мельник, Л.Л. Тарангул, З.С. Варналій та ін.; за ред. З.С. Варналія. — К.: Знання України, 2008. — 675 с.

Також розглядаються особливості реалізації податкової політики в Україні, наприклад, аналізується процес становлення й розвитку податкової системи України, визначається вплив податкової політики на реальний сектор економіки.

Аналізуються проблеми й напрями вдосконалення елементів системи адміністрування податків в Україні. Досить повно розглядаються його теоретичні основи; наведено міжнародний досвід податкового адміністрування; надано оцінку ефективності системи адміністрування податків в Україні; розкриваються проблеми підвищення ефективності процесів обліку й реєстрації платників податків та вдосконалення контрольно-перевірочної роботи податкових органів; висвітлюються аспекти оптимізації процесів планування контрольно-перевірочної роботи.

У монографії розкриваються регіональні аспекти, наводиться методологія визначення податкового потенціалу України; досліджуються основні засади формування податкового потенціалу регіонів.

Поряд із переліченими аспектами податкової політики авторами розглядається така важлива проблема, як моральні вимоги суспільства до працівників Державної податкової служби України. Особливу увагу акцентовано на соціально-економічних умовах переходу податкових органів до партнерських взаємовідносин із платниками податків та до нових стандартів податкової роботи як результату реалізації проекту модернізації Державної податкової служби України. З цією метою розкриваються основні вимоги щодо забезпечення партнерських взаємовідносин органів ДПС і платників податків та визначаються морально-етичні підвалини вдосконалення взаємовідносин суб'єктів оподаткування.

Досліджуються організаційні й тактичні заходи з виявлення податкових злочинів, інформатизація адміністрування податків, домінанти податкової політики та організаційно-правове забезпечення електронного оподаткування. Розкриваються основні проблеми реформування податкової міліції в Україні.

Висвітлюється співробітництво держав у галузі оподаткування в рамках міжнародних організацій: визначається роль міжнародних організацій у підвищенні ефективності співпраці держав у галузі оподаткування; наводиться досвід ООН і ОЕСР у розвитку міжнародно-правової співпраці держав у галузі оподаткування, а також міжнародне співробітництво у сфері обміну інформацією з питань оподаткування.

Результатом даного комплексного дослідження є пропозиції та науково-практичні рекомендації щодо основних напрямів вдосконалення податкової політики України, підвищення ефективності її реалізації в загальній системі державного регулювання економіки. Авторами визначено шляхи реформування податкової системи й вектори вдосконалення адміністрування бюджетоформуючих податків, визначено роль місцевих податків і зборів у розвитку регіонів.

У цілому результати дослідження, викладені в монографії, становлять інтерес для науковців і практиків, що займаються проблемами податкової політики, та можуть бути використані при розробці положень державної податкової політики.